

Warszawa, dnia 24 października 2012 r.

Poz. 1158

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 12 października 2012 r.

w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka²⁾

Na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób i tryb zwalczania choroby niebieskiego języka, zwanej dalej „chorobą”, w tym:

- 1) sposób i tryb postępowania przy:
 - a) podejrzeniu choroby,
 - b) stwierdzeniu choroby;
- 2) rodzaj próbek pobieranych do badań diagnostycznych oraz sposób ich pobierania i wysyłania;
- 3) środki stosowane przy zwalczaniu choroby;
- 4) warunki i sposób wprowadzania szczepień, o których mowa w art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o szczepionkach żywych atenuowanych – rozumie się przez to szczepionki wytwarzane z izolatów terenowych wirusa choroby niebieskiego języka na hodowli komórkowej lub na zarodkach kurzych metodą namnażania w kolejnych pasażach.

§ 3. 1. Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu w gospodarstwie objawów klinicznych albo zmian pośmiertnych u dzikich lub domowych przeżuwaczy, zwanych dalej „zwierzętami z gatunków wrażliwych”, łącznie z danymi epizootycznymi wskazującymi na możliwość wystąpienia choroby (podejrzenie choroby) powiatowy lekarz weterynarii podejmuje czynności mające na celu wykrycie obecności wirusa choroby u zwierząt z gatunków wrażliwych albo wykluczenie choroby, w szczególności:

- 1) przeprowadza:
 - a) dochodzenie epizootyczne,
 - b) badanie kliniczne zwierząt z gatunków wrażliwych,
 - c) oględziny albo sekcję zwłok zwierząt z gatunków wrażliwych;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2000/75/WE z dnia 20 listopada 2000 r. ustanawiającej przepisy szczególne dotyczące kontroli i zwalczania choroby niebieskiego języka (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 74, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 31, str. 87).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513.

- 2) pobiera próbki od zwierząt z gatunków wrażliwych podejrzanych o zakażenie chorobą i wysyła je do badań do laboratorium urzędowego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744 oraz z 2011 r. Nr 54, poz. 278);
- 3) obejmuje nadzór nad gospodarstwem, w ramach którego:
 - a) prowadzi spis zwierząt z gatunków wrażliwych, z podziałem na gatunki, określając liczbę zwierząt padłych, zwierząt podejrzanych o chorobę lub zakażenie oraz uwzględniając zwierzęta z gatunków wrażliwych, które urodziły się lub padły w okresie podejrzenia o chorobę,
 - b) sporządza spis miejsc, w których istnieją sprzyjające warunki do namnażania i przetrwania kuczmanów z gatunku *Culicoides imicola* lub kuczmanów z innych gatunków z rodzaju *Culicoides*, jeżeli zostały określone w przepisach Unii Europejskiej⁴⁾, zwanych dalej „wektorami”, oraz określa środki do ich zwalczania,
 - c) nakazuje umieszczenie zwierząt z gatunków wrażliwych w pomieszczeniach, jeżeli istnieją odpowiednie do tego warunki w gospodarstwie,
 - d) zakazuje wyprowadzania zwierząt z gatunków wrażliwych z gospodarstwa, w którym podejrzewa się wystąpienie choroby, lub wprowadzania ich do tego gospodarstwa,
 - e) nakazuje postępowanie ze zwłokami zwierzęcymi zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi niszczenia i przetwarzania ubocznych produktów zwierzęcych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”,
 - f) nakazuje podjęcie czynności służących zwalczeniu wektorów w pomieszczeniach lub miejscach, w których są przetrzymywane zwierzęta, oraz wokół nich, w tym określa częstotliwość dezynsekcji w zależności od zastosowanego produktu biobójczego dopuszczonego do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych oraz warunków klimatycznych.

2. Powiatowy lekarz weterynarii podejmuje czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 2, w czasie regularnych kontroli weterynaryjnych oraz w czasie każdego pobytu w gospodarstwie.

3. Rodzaj próbek, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz sposób ich pobierania i wysyłania do badań laboratoryjnych są określone w załączniku do rozporządzenia.

4. Krajowe laboratorium referencyjne właściwe do badań prowadzonych w celu wykrycia choroby potwierdza dodatni wynik badania laboratoryjnego uzyskanego w laboratorium urzędowym, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, i przechowuje wyizolowane wirusy choroby.

5. Dochodzenie epizootyczne, oprócz wymagań, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, obejmuje ustalenie:

- 1) miejsc występowania wektorów;
- 2) dróg przemieszczania zwłok zwierząt z gatunków wrażliwych z gospodarstwa lub do tego gospodarstwa, w którym podejrzewa się wystąpienie choroby.

6. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 1 i 2, w gospodarstwach, które miały kontakt z gospodarstwem, w którym podejrzewa się wystąpienie choroby, lub których położenie względem tego gospodarstwa uzasadnia zastosowanie takich środków.

7. W przypadku zwierząt z gatunków wrażliwych wolno żyjących w rezerwatach przyrody, podejrzanych o zakażenie lub chorobę, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 i 2.

8. Środki, o których mowa w ust. 1, 2, 6 i 7, stosuje się do dnia wykrycia lub wykluczenia choroby przez powiatowego lekarza weterynarii.

⁴⁾ Decyzja Komisji Europejskiej wydawana na podstawie art. 2 lit. e dyrektywy Rady 2000/75/WE z dnia 20 listopada 2000 r. ustanawiającej przepisy szczególne dotyczące kontroli i zwalczania choroby niebieskiego języka, dotycząca określenia wektora przy szerzeniu się choroby niebieskiego języka.

§ 4. Powiatowy lekarz weterynarii stwierdza wirusa choroby u zwierząt z gatunków wrażliwych w gospodarstwie na podstawie badań laboratoryjnych, a w przypadku epizootycji – na podstawie badań klinicznych lub epizootycznych (stwierdzenie choroby).

§ 5. 1. W przypadku stwierdzenia choroby powiatowy lekarz weterynarii wyznacza gospodarstwo jako ognisko choroby oraz:

- 1) nakazuje i nadzoruje ubój zwierząt z gatunków wrażliwych w zakresie uznanym za konieczny dla przeciwdziałania dalszemu szerzeniu się choroby i przekazuje informację o uboju Głównemu Lekarzowi Weterynarii;
- 2) nakazuje postępowanie ze zwłokami zwierzęcymi zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009;
- 3) podejmuje czynności, o których mowa w § 3, w gospodarstwach położonych na obszarze o promieniu 20 km od ogniska choroby;
- 4) przeprowadza dochodzenie epizootyczne.

2. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o uboju, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Główny Lekarz Weterynarii może rozszerzyć albo ograniczyć obszar, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, jeżeli wymagają tego warunki epidemiologiczne, geograficzne, ekologiczne lub meteorologiczne, powiadamiając o tym Komisję Europejską.

4. Jeżeli obszar, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wykracza poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Lekarz Weterynarii informację tę przekazuje właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw trzecich w celu podjęcia współpracy w zakresie zwalczania choroby, w szczególności przy określaniu tego obszaru.

§ 6. 1. W przypadku wyznaczenia ogniska choroby powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) współpracuje z organami Inspekcji Weterynaryjnej przy określaniu obszaru zagrożonego wystąpieniem lub obszaru występowania choroby;
- 2) określa obszar:
 - a) występowania choroby o promieniu co najmniej 100 km wokół ogniska choroby,
 - b) zagrożony wystąpieniem choroby, na którym w ostatnich 12 miesiącach nie przeprowadzono szczepień przeciwko chorobie z użyciem żywych szczepionek atenuowanych, sięgający co najmniej 50 km poza obszar występowania choroby

– uwzględniając czynniki geograficzne, administracyjne, ekologiczne, epizootyczne i mechanizmy kontrolne.

2. Powiatowy lekarz weterynarii informuje natychmiast właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii o określeniu obszarów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wraz z uzasadnieniem.

3. Wojewoda, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii:

- 1) określa obszar zapowietrzony lub zagrożony, o których mowa w art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) ogranicza przemieszczanie zwierząt oraz ich nasienia, komórek jajowych i zarodków, o których mowa w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1266/2007 z dnia 26 października 2007 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących dyrektywy Rady 2000/75/WE w odniesieniu do kontroli, monitorowania, nadzoru i ograniczeń przemieszczeń niektórych zwierząt należących do gatunków podatnych na zarażenie chorobą niebieskiego języka (Dz. Urz. UE L 283 z 27.10.2007, str. 37, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem 1266/2007”;
- 3) nakazuje zaopatrywanie zwierząt lub ich nasienia, komórek jajowych i zarodków w świadectwa zdrowia wystawiane przez urzędowego lekarza weterynarii, o których mowa w rozporządzeniu 1266/2007.

4. W razie konieczności wielkość obszarów, o których mowa w ust. 3 pkt 1, może być zmieniona po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej wydanej na wniosek Głównego Lekarza Weterynarii.

§ 7. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może przeprowadzić szczepienia przeciwko chorobie po uprzednim:

- 1) dokonaniu szczegółowej oceny ryzyka;
- 2) poinformowaniu Komisji Europejskiej o zamiarze przeprowadzenia tych szczepień.

2. W obszarze zapowietrzonym lub w jego części powiatowy lekarz weterynarii może przeprowadzić szczepienia także szczepionką żywą atenuowaną.

3. W przypadku zastosowania szczepionki żywej atenuowanej:

- 1) obszar zapowietrzony obejmuje co najmniej obszar szczepień ochronnych;
- 2) obszar zagrożony obejmuje obszar wykraczający co najmniej 50 kilometrów poza granice obszaru zapowietrzonego.

§ 8. 1. W obszarze zapowietrzonym powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) prowadzi spis gospodarstw, w których znajdują się zwierzęta z gatunków wrażliwych;
- 2) realizuje program nadzoru epidemiologicznego określony przez Komisję Europejską, obejmujący badania grup zwierząt z gatunków wrażliwych oraz populacji wektorów objętych nadzorem.

2. Zwierzęta z gatunków wrażliwych nie mogą być przemieszczane poza obszar zapowietrzony, z wyjątkiem gdy:

- 1) Komisja Europejska wyrazi na to zgodę, w szczególności w odniesieniu do zwierząt znajdujących się na części obszaru, w której nie stwierdzono obecności wektorów oraz czynnika zakaźnego wywołującego chorobę;
- 2) przepisy Unii Europejskiej dotyczące przemieszczania zwierząt z gatunków wrażliwych do obszaru zapowietrzonego i z tego obszaru stanowią inaczej⁵⁾.

§ 9. W obszarze zagrożonym:

- 1) stosuje się odpowiednio środki, o których mowa w § 8;
- 2) nie przeprowadza się szczepień przeciwko chorobie z użyciem szczepionek żywych atenuowanych.

§ 10. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka (Dz. U. Nr 125, poz. 1315).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *S. Kalemba*

⁵⁾ Decyzja Komisji Europejskiej wydawana na podstawie art. 12 dyrektywy Rady 2000/75/WE z dnia 20 listopada 2000 r. ustanawiającej przepisy szczególne dotyczące kontroli i zwalczania choroby niebieskiego języka, dotycząca przemieszczania zwierząt przy zwalczaniu choroby niebieskiego języka.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2012 r. (poz. 1158)

RODZAJ PRÓBEK ORAZ SPOSÓB ICH POBIERANIA I WYSYŁANIA DO BADAŃ LABORATORYJNYCH

1. Do badań laboratoryjnych pobiera się następujące próbki:

- 1) próbki krwi;
- 2) wycinki:
 - a) śledziony,
 - b) węzłów chłonnych,
 - c) szpiku kostnego.

2. Próbkę krwi pobiera się od zwierząt z gorączką za pomocą igły jednorazowej, do sterylnej probówki lub tubostrzykawki zawierającej środek antykoagulacyjny w postaci heparyny, cytrynianu sodu lub EDTA, a następnie probówkę napełnia się w taki sposób, aby krew spływała wolno po wewnętrznej ścianie tej probówki, aż do jej napełnienia w 2/3 pojemności.

3. Pobrane próbki krwi i wycinki, o których mowa w ust. 1, schładza się i w temperaturze +4°C transportuje do laboratorium.

4. Niedopuszczalne jest zamrażanie pobranej krwi.

5. Próbkę krwi, która ma być:

- 1) przechowywana przez dłuższy okres, gdy nie jest możliwe jej schłodzenie, należy pobrać na szczawian-fenol-glicerynę (OPG);
- 2) zamrożona, należy pobrać na zbuforowany pepton z laktozą i przechowywać w temperaturze poniżej –70°C.

6. Niedopuszczalne jest zamrażanie próbki krwi pobranej w późniejszych okresach wiremii.

7. Próbki od zwierząt żywych pobiera się w taki sposób, aby nie narażać zwierząt na zbędny ból.

8. Każdą próbkę pakuje się i transportuje z zachowaniem szczególnych środków ostrożności.

9. Pobrane wycinki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, pobiera się czystymi, jałowymi narzędziami, najlepiej jednorazowego użytku.

10. Każdą próbkę umieszcza się w mocnym, sterylnym, szklanym lub plastikowym pojemniku, zamykanym szczelnym przykryciem zabezpieczającym przed wyciekami zawartości. Przykrycie zabezpiecza się wodoodporną taśmą samoprzylepną.

11. Powierzchnię zewnętrzną pojemnika po jego zamknięciu odkaża się, a następnie płucze czystą wodą i osusza.

12. Każdy pojemnik zaopatruje się w etykietę zawierającą opis zwierzęcia i jego numer identyfikacyjny, rodzaj próbki, datę i miejsce jej pobrania, imię i nazwisko oraz adres posiadacza zwierzęcia.

13. Do każdej próbki przesyłanej do badań laboratoryjnych dołącza się pismo przewodnie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 17, poz. 107).

14. Próbki przesyła się bezpośrednio do laboratorium niezwłocznie po ich pobraniu.